

KOČEVSKI SLOVENEK

Izhaja vsakega 5., 15. in 25. dne v mesecu; če je na tak dan praznik, dan prej. — Pos. števil. 1.— din.; letna naročnina 30 din., v zamejstvu 60 din. — Poštno-šek. rač. št. 17.735
Oglasi po ceniku. — Izdaja konz. lista, čigar predst. je Karel Škulj, župnik v Dol. vasi pri Ribnici. — Urednik Andrej Struna, Kočevje. — Tiskalnica I. Pavliček, Kočevje

Obletnica katoliškega Prosvetnega doma v Mozlju

Ko se je dozidal prvi Prosvetni dom na Kočevskem, je tudi zaživelo prosvetno delo s takim razveseljivim pogonom, da lahko rečemo našemu voditelju g. svetniku Škulju: „Najlepši spomenik ste postavili svojemu požrtvovalnemu delu z zgraditvijo doma, in mi bomo ta spomenik ovenčali z neumornim delom, ki bo Bogu in narodu v čast in korist“. Dom je, kakor mati, kamor nas vleče vedno in vedno po nove moči, po novo navdušenje za narodno in prosvetno delo.

Obletnico blagoslovitve našega doma smo proslavili z nedeljsko proslavo 1. septembra, ki nam je vlila novega poguma za novo delo. Vidimo, da s pravo bratsko vzajemnostjo in čistim narodnim zanosom ter ljubeznijo se lahko mnogo stori in tudi mnogo ohrani narodu pri ljudeh, ki so dostopni za edino vzvišena in večno dobra krščanska načela.

Potek proslave je bil z navdušenjem spremljan od občinstva, kar je pričalo pozornost in veselo razpoloženje.

Prav lepo nam je gdčna. akademičarka Perdan Jožica oslikala delo v otroškem počitniškem zavetišču, katerega uspeh in rezultat smo videli pri nastopih z najmlajšimi. Zahvalila se je kr. ban. upravi, Slovenski Straži in krajevnim dobrotnikom za vso pomoč pri njih delu. Rekla je, da pridejo še med nas in da ne bo lo svoj počitniški čas porabile zase, ampak se bodo še žrtvovale za najmlajše na Kočevskem, ker se zavedajo, da tako v mnogem koristijo bratom in sestram na Kočevskem.

Uvideli smo, da nas težko zapuščajo, čeravno so žrtvovale in posvetile ves čas, pa tudi mnogo večerov le za naše male in za naša dekleta.

Gosp. podpredsednik Slovenske Straže A. Peterlin se je v imenu g. svetnika Škulja, ki je bil zadržan, prav lepo zahvalil agilnim gospodičnam in jih prosil, da še pridejo k nam in jim bomo prav od srca hvaležni za njihov trud in kulturno delo. Prosil jih je, naj bodo vrle „Savičanke“ še v naprej tako požrtvovalne in svetel vzgled slovenskim izobražencem z delom za narod.

Deklamacije najmlajših so vzbudile polno odobravanja in tudi prisrčnega smeha, ker so bile podane v „otroškem jeziku“. Saj mali junak v narodni noši ni mogel še izgovarjati posameznih glasov. Pevske točke in rajalne vaje, kakor tudi „vesela trojka“ so bile navdušeno pozdravljene in žele polno priznanje. Igra „Junaške Blejke“ je bila tako živo podana, da je pri zaključni pesmi „Po jezeru“ sodelovala vsa dvorana.

Tudi prečastitemu g. dekanu in gg. kaplanoma ter ostalim cenjenim gostom iz Kočevja je bilo tako všeč, da so s krepkim basom sodelovali pri zaključni pesmi.

Vesela in lepa je bila proslava obletnice našega doma, upajmo pa, da bo druga obletnica potekla v lepših časih in tedaj bomo zastavili vse moči, da se bo zgrnila vsa slovenska kri okoli našega doma in našega voditelja na Kočevskem.

Gospodičnam Savičankam pa v slovo izjavljamo: „Predrage gospodične, mnogo ste se žrtvovale, da ste pustile tako potrebnega počitka, ki je namenjen vam, in prišle k nam,

ter nas razbremenile v najnujnejšem delu posebno v teh časih. Brez skrbi smo bili za naše otroke, ker smo vedeli, da jih čuvate, ter tudi skrbite za želodčke. Pri proslavi pa smo videli, da ne dajete samo telesne, ampak tudi duševne hrane. Lepe pesmice, molitvice, igre in tudi vedenje otrok nam kaže, da so bili v dobrih rokah in v pravi šoli. Prav lepo se zahvaljujemo za vse dobro, kar so prejeli naši otroci od vas, in vas prosimo, da ne pozabite na Kočevsko, ker v bodoče bomo vašega prihoda še bolj veseli in še rajši prepustili naše otroke Vam v varstvo in vzgojo. Kličemo Vam: Bog vas živi in kmalu zopet pridite!“

Vodilne misli!

V današnjem času se pri skoro vsakem koraku sodobni človek vpraša „ali se splača to in ono ali ne, je kaj profita in koliko ga je“.

Ni to sicer posebno vzgledno in hvalevredno, ker pri tem pada smisel za vse ono, ki ne da takoj dobička in takega, da bi se zagrabil z roko, pač tako je.

Pa vse eno se še mi poslužimo te navade in se vprašamo: Še li izplača narodno delo pri kočevskih Slovencih, saj trdijo eni, da je že vse prepozno, drugi pa, da ni dovolj pripravljeno, tretji, da ne bo stalno in spet drugi prihajajo z novimi pomisleki in ugovori. Naj mimogrede omenimo, da taka jadikovanja stvari mnogo škodijo in sicer obojestransko. Slovenska javnost, ki to sliši zgublja zanimanje za delo v korist dviga kočevskih Slovencev in kočevski Slovenci sami, ki to slišijo, so opravičeno užaljeni, ker se jim ne prisodi onega razumevanja v delu za njih same, kot ga stvar zahteva. Da smo si tudi obojestransko na jasnem, pogledimo malo v obletnico ustanovitve in blagoslovitve prvega Prosvetnega doma na Kočevskem, to je v Mozlju. Baš tako razmišljanje nam da stvaren odgovor, ki se naslanja le na dejstva. Je Dom v enem letu svojega življenja opravičil svoje rojstvo in obstoj? Leto poprej je bilo ustanovljeno Prosvetno društvo v Mozlju, ki se je preselilo v Dom. Reči moramo, da kot se roža razcvete in zadiši, ko pride v pripravljeno zemljo, na zrak in na potrebno toploto, tako se je razvilo v svojem delu in napredku Prosvetno društvo, ko je prišlo na nova tla v Domu. Neprestano se vrste lepe, dostojne in pristno slovenske dramatične igre. Spodbuda in poduk igralskega objekta in zbira iger pa ni v roki kakega inteligenta, marveč zavisí do cela vse od odbora, od domačih fantov in deklet. Vsako priliko društvo izkoristi, da zbere domače in okoliške Slovence: Miklavžev večer, Božič, Silvestrov večer, Zedinjenje, Velikonočne praznike, Vidov dan in dr. Iz društva se je razvil fantovski odsek, ki je popolen v svojem ustroju s telovadbo, z mladci in naraščajem. Dekleta niso zaostala in so si ustanovila dekliški krožek. Velika vrzel je v tem, da manjka telovadnega orodja in pa krojev. Te vrzeli pa ne ustvarja pomanjkanje volje in smisla, marveč revščina, ko bi se našel

kak zares narodno navdušen Slovenec in Slovenka in bi daroval potrebno vsoto v te namene, kak lep spomenik bi se postavil v srcih te navdušene mladine! Društvo seveda ni brez knjižnice! V Domu so nedeljski popoldanski sestanki, ki tako lepo vežejo slovenske ljudi skupaj. Predavanja so lepo obiskana. Tako je Dom iz rok ljudstva prejel ono vlogo, ki mu je bila dana ob rojstvu na pot. Vsak pojav kulturnega, bodisi gospodarskega, prosvetnega, karitativnega, političnega in narodnega značaja, vse ima svojo streho in peč v Domu. Iz te medsebojne idejne skupnosti je zrastle zavest, da je treba povezati vse Slovence na Kočevskem v skupno enoto, da bo ne le iste krvi, marveč tudi istega duha in naziranja v načelnih vprašanjih. Ko se ustanavlja Prosvetno društvo v Stari cerkvi, 14 km od Mozlja, pošlje društvo Mozelsko svoje zastopstvo, ki pripoveduje iz izkušnje, kaj je Prosvetno društvo. Ko se ustanavlja Prosvetno društvo v Kočevski Reki spet je zastopstvo Mozlja tu, ne le za štafazo, marveč za navdušeno delo. Ko je sodobno stanje toliko društev zavrlo vsled odhoda odbornikov, igralcev i. dr., tega tu ni. Gre po vojaško — če general odide, pride pa kapetan, če tega ni, zagrabi pa končno kaplar in v sili tudi redov — prostak. Zato tu ni zastoja. Vsak utrip ljudskega srca se čuje najprej v Domu. Ko so letos navdušene in požrtvovalne akademičarke „Savice“ napravile počitniško otroško zavetišče v Domu, koliko življenja je spet zavalovilo od teh malčkov po naših slovenskih družinah, a vse je bilo osredotočeno v Domu. To je profit na zunaj, kdo bi ga pa razčlenil na znotraj! Tisti se pa kaže v pismih, ki ga piše fant od vojakov: „komaj čakam, da pridem spet v dvorano“, v pisnu deklice, ki jo revščina odtrga od te skupnosti in mora za kruhom v Belgrad, Zagreb, Dalmacijo: „Vsak dan, a posebno v nedeljo sem v mislih v dvorani!“ In ko pride predavatelj, po končanem govoru se razvije domače krmljanje in slovensko petje, da po cele ure ostanejo ljudje v dvorani, noče se jim domov, kjer jih čaka mrzlo sosedstvo!

Ko bi bilo sredstev za tamburico, ko bi se dobila kaka učiteljska moč, da bi vodila petje in glasbo, a kaj še spi v tej ljudski duši, ki se sedaj zaveda samega sebe in svoje kulturne sile! Da! Idealno bi bilo, pa bi učiteljske moči tekmovala med seboj, kdo gre orat, sejat na tako razrahljano narodno njivo, a žal ni tistega zaželjenega odziva. Redki so!

In vendar bi vživali toliko lepote v tem neprestanem koncertu ljudskih sil iz slovenskih src. In glej! Vse to življenje se prenaša v Staro cerkev, ki obsega v svoji prosvetni organizaciji tri župnije in z božjo pomočjo bo šlo še na ostalo ozemlje! Oj, da bogato se izplača, bogato! Letos smo videli, koliko časa je spala spomladna setev. Pa je prišlo sonce in zaživelo je plodno polje. Tudi narodna njiva rabi sonca, gorke ljubezni, ki ne išče sebe, marveč le korist naroda. In ko nesebičen delavec zagleda sadove, si s prisrčnim veseljem zašepeta: Izplača se, bogato se izplača, saj ti narod ves trud sproti vrača!“

Plačajte naročnino!

Notranji pregled

Važna odredba

Vlada je dala oblast in moč sreskim načelstvom, da moko, olje in vsa živila, ki bi jih kdo kopicil, zaplenijo in prodajo, kupca pa kaznujejo. Kaznovan je trgovec, ki noče kupcu dati blaga, če ga ima in ga hrani za višje cene ali za — prijatelje. S preveliko nervoznostjo in nepremišljenostjo si ljudje škodujejo največ sebi.

Pereče vprašanje oskrbe ljudstva z najnujnejšo prehrano - Posvetovanje ministrov - Dalekosežne pravice občinam glede živežne oskrbe

Na področju notranje politike, kjer še vedno stoji v ospredju zelo pereče vprašanje oskrbe ljudstva z najnujnejšo prehrano, so bila v preteklem tednu obsežna posvetovanja ministrov v Belgradu. Časopisi so o teh posvetitvah poročali, da so bili sprejeti zelo odločni sklepi, ki bodo mestnim in podeželskim občinam dali daljnosežne pravice glede živežne oskrbe. Ljudstvo teh ukrepov nestrpno pričakuje.

Notranje posojilo

Pripravljena je uredba o šestmilijardnem notranjem posojilu, ki se bo porabilo za javna dela, predvsem za melioracijska dela. Od tega šestmilijardnega posojila se bo pričelo delo že letos v oktobru. Načrti so na splošno že izdelani. Kolikor se tiče gradbenih del za Slovenijo, se bodo dela še določila v sporazumu z banovino in bivšim ministrom za gradbe dr. Krekom.

Žito za Slovenijo

Na seji Prizada je bilo sklenjeno, da se poleg 900 uvoznic za 900 vagonov žita, ki so bile do sedaj izdane za uvoz v Slovenijo, do prihodnje seje Prizada, ki bo h koncu septembra, izda še 1000 uvoznic v isti namen.

Uredba o preskrbi z živili

Vlada pripravlja uredbo o preskrbi prebivalstva z živili. Po teh uredbah bo preskrbljeno, da bo po vseh delih države dovolj žita in moke. Ugotovljeno je, da bo letošnji pridelek koruze zelo dober. Kuruza bo tudi dozorela. Po uredbi bo določeno, če bo potrebno mešanje pšenične moke s koruso, tako da bomo dobili v vsej državi enoten kruh in enotno ceno za kruh.

Ob odkritju spomenika blagopokojnemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju Nj. Vel. kralju Peter II. osebno navzoč

Najvažnejši dogodek preteklih dni v naši državi je bil rojstni dan kralja Petra II., ki so ga po vsej državi proslavljali s posebno slovesnimi

prireditvami. Ves tisk po vsej državi, slovenski, hrvatski in srbski enako, so podčrtali pomen dneva, ko stopa mladi kralj v 18. leto svoje starosti, ob zaključku katerega bo zasedel prestol svojega očeta. Toda Slovenci so dali temu dnevni še poseben sijaj, ker so ga povezali z odkritjem spomenika kralju Aleksandru na Kongresnem trgu v Ljubljani.

Aleksandrov sin, kralj Peter II. sam se je osebno udeležil proslave. Prišel je v spremstvu kneza-namestnika, kneginje Olge in dveh njenih sinov. Obhajali so kraljev rojstni dan v pravoslavni cerkvi ter se udeležili vsi odkritja spomenika in je kralj Peter sam osebno opravil slovesni obred odkritja spomenika svojemu očetu.

Kraljevski dnevi v Ljubljani so dali slovenskemu narodu priložnost, da je izpovedal svojo vdanost do skupne vladarske hiše in do skupne jugoslovanske domovine. Dali so priložnost predvsem slovenski katoliški mladini, da je nastopila v ogromnem številu in javno izpričala, da je mladina Slovenije v njenem taboru in da je ta tabor prisegel zvestobo Bogu, kralju in domovini.

Slavnostim v Ljubljani je po zastopnikih prisostvoval ves slovenski narod, na čelu pa vsi odlični možje, ki ga vodijo in usmerjajo njegovo življenje. Prisoten je bil tudi voditelj Slovencev in kot prosvetni minister še posebej voditelj slovenske mladine dr. Anton Korošec. Spomenik, ki bo stal sredi slovenske prestolnice kot znamenje slovenske življenjske povezanosti z jugoslovansko državo in njeno dinastijo, je v imenu Ljubljane in vseh Slovencev prevzel v svoje varstvo ljubljanski župan dr. Adlešič.

Proti

špekulantom z živili najstrožji postopek

Na konferenci 14. t. m. v Ljubljani na banovini je g. predsednik vlade posebno poudarjal, da mora banska oblast z vso strogostjo nastopiti proti špekulantom in onim trgovcem, ki zbirajo velike zaloge, pa jih nočejo oddati kupovalcem. Oblast se naj ne straši, da uporabi, če treba tudi internacije in zakon o zaščiti države. Navajal je primer, ko so zalotili trgovca, ki je imel v zalogi 12 vagonov masti in je ni hotel prodati. Bil je interniran, blago pa zaplenjeno.

Žito se že kupuje in bo počasi prihajalo k nam. Banovina ga bo oddajala, kot je bilo javljeno, s pomočjo združenih organizacij. Skrajno odločne in učinkovite ukrepe pa je objavila tudi hrvatska banovina, kjer so poleg nakupovanja pšenice v lastni banovinski režiji stopili na prste vsem špekulantom tako, da moremo te ukrepe postaviti za zgled oblastem. Na Hrvatskem pridejo špekulanti z živežem v prisiljena bivališča v najbolj revnih krajih banovine. Po mestih pa so vsi hišni lastniki pod visoko denarno kaznijo prisiljeni, da prijavijo oblastem vse v hiši se nahajajoče živežne zaloge, kajti razni petični sloji so si pravočasno po svojih shrambah na-

gomilili živeža za več let naprej in je to porazno vplivalo na cene. Tudi po drugih banovinah slišimo o naporih, da se ljudstvo oskrbi s potrebnim živežem, toda, rečeno, to vprašanje je tako pereče, da zahteva enotne, celotne rešitve za vse državno področje.

Pooblastilo za najetje kreditov banovini

Na konferenci, ki je bila na banovini pod predsedstvom predsednika vlade g. Cvetkoviča, se je tudi obravnavalo vprašanje o kreditiranju banovine za nabavo nujskih življenjskih potrebščin Slovenije. G. ban je zastopal stališče, da je potrebno pooblastilo za najetje kredita do 100 milijonov din. Ta kredit bi služil kot obratni kapital za nakup žita. G. predsednik je naročil, naj banovina zaprosi za pooblastilo in ga bo takaj dobila. Na razpolago bo tudi potreben kredit.

Finančna pomoč industrijskim krajem

Vlada je dovolila 100 milijonov din kot obratni kapital mestnim industrijskim občinam in onim občinam, ki so pretežno industrijske. Denar bo brezobresten.

Pod pretvezo draginjskih gibanj

V Belgradu in Zagrebu so bile pod zunanjo pretvezo draginjskih gibanj demonstracije, ki so jih priredili komunisti. Med demonstranti so manjkali zastopniki delovnega ljudstva, ki bi edino imelo pravico javno izraziti svojo zaskrbljenost glede živežne oskrbe, pač pa je bila večina demonstrantov oblečena v lepe plašče in so prihajali razni vzkliki iz istih obrazov. Vlada je sprejela ukrepe, ki so z ozirom na zunanje-politični položaj potrebni.

Romarski dan kršč. delovnega ljudstva

V Sloveniji je krščansko delovno ljudstvo na praznik Malega Šmarna imelo svoj romarski dan. Velike trume delavstva in delavk ter njihovih otrok so na ta dan oblegale številna Marijina svetišča po vsej Sloveniji, kjer so molili za mir, a tudi za modro razsodnost vseh tistih, ki danes vodijo usodo narodov, da bi nam bile prihranjene vojne preizkušnje in da bi tudi drugod kmalu nastopil mir, ki ga delovni človek potrebuje v hudi borbi za obstoj svojih družin. Naše delovno ljudstvo je s svojim prelepim Malim Šmarnom udarilo svoj neizbrisljivi pečat na obraz slovenskega naroda v hudih dneh.

Kaj si storil za „Kočevskega Slovenca“?

Ali si že uredil letošnjo naročnino, ga širiš in priporočaš svojim sosedom in prijateljem. Tvoje glasilo je, rojak, in svojo narodno zavednost najlepše dokazuješ z zvestobo glasniku slovenske družine!

† Dekan Anton Skubic:

13

Zgodovina ribniške župnije — pravda kmetov

Nato je Trilek Maroltovko sprejel, vendar ne pri omenjenem Trdanovem mlinu, kjer so se ravno za meje pričkali, ampak na njivah Nikolaja Stupice med Presko in Hudim koncem, kamor so jo iz ortneške graščine, ki je sedaj v razvalinah, pripeljali.

Prepirov med ortneško in ribniško graščino zaradi meja in sodstva pa s tem še ni bilo konca, ampak so se nadaljevali v 17. in 19. stoletju prav tja do leta 1830. Preporna točka je bil vedno posebno Trdanov mlin v Zlebiču, dokler je stal in še potem, ko je bil že v razvalinah. Bili so se skoro nepretrgano pravi boji za meje. Na tem kraju v bukovem in smrekovem gozdu na ortneškem hribu je prišlo meseca junija leta 1698. do pravega boja in tepeža med obojnimi hlapci in podložniki. Ortnečane je vodil grajski valpet Jurij Peterlin in kmet-podložnik Štefan Andoljšek. Ribničane pa grajski oskrbnik Andrej Tazol, ki je tam nastavljal svoje ljudi, posebno imenom znane Andreja Boha. Pri tej priliki so Ribničani vjeli ortneškega valpeta Jurija Peterlina, ki so ga grozno pretepli in ga s sekiro ranili na roki tako, da je bilo dvomno, mu bo li mogla še služiti. Vjeli pa so tudi

kmeta Štefana Andoljška ter oba odvedli v Ribnico in tam zaprli v grajski stolp za hudodelce, kjer so po izvedbah prič navadno mučili čarovnice in kjer je še takrat stala natezalnica, ki so jo še tri leta pozneje rabili. Vsled tega dogodka se je razvila dolgotrajna pravda pred deželnim sodiščem.

Do prisege sta prišla oba tožnika, valpet Peterlin in kmet Andoljšek in prisegla v slovenskem jeziku dne 6. februarja 1700. svojo „odločilno prisego“. Zanimljiva je prisega še zato, ker nam kaže, kakšen je bil takrat ribniški dialekt. Glasi se pa: „Jest Jury Peterlin, ortneske vaupet, i enu iest Stephan Andolscheg, ortneske kmeth, perschösema, da se ie letega mesza Juniusa ali kersnika 1698. leta Andreaus Tazoll, verwalter is Ribenze, skuse nakatere tam perpraulene ludy jes jemenam Andree Wach jenuj druge, katereh jemenam nam ne, nemo verwalterio pak vedeiotsche wodo, nas v letem akule ortneskega graiskega hriba se snaidenem vwukouem lesu abpadle, (mene vaupeta) (nega vaupeta) jes grasa uitnem tepeinam dershale i enu na ene rake jes ono sekiro taku daletsch orainelj (de iest) (de on) taisto rako iauolne vetsh wodem mogou nuzat, ne kar le, ampak tude pakler nas abedua v Ribenza uset jenuj tamkei ule ta malefiz thurn ale tatinska kecha rauno koker ene reswoinike pestet vretsche jenuj taistom notre eden tshas abderschat strafenge vredno jenuj vesoko prepovedane navape pastopeu. — Koker nam Boch (izostala

je beseda „pomagaj“) ienci .ta presegnana bres vsega greschniga madescha spatscheta deuiza ienci mati baschia Marija ienci vse lube suetniki na nasch pasledne dan, kader se bode nascha duscha ad tega telesa lotschilla. Amen.“ — Vsled te prisege sta tožnika pravdo dobila in je morala ribniška graščina plačati vsakemu 50 gld. deželne veljave v odškodnino in povrh še prevzeti sodnijske stroške, ki so znašali 162 gld. 46 kr. 1 vinar. Kakor se vidi pravde tudi takrat niso bile kaj poceni.

Prava justična sramota pa so pravde zoper takoimenovane „čarovnice“ ali „copernice“, ki so v teh časih silno cvetele. Nešteto ubogih ljudi je žalostno končalo pod mečem in na grmadi vsled te pravne zablode. Kultura bo vselej sramežljivo zatislila svoje oči, kadar se bo spomnila na ta svoj madež, ki ga ni dobivala le po slovenskem, ampak tudi po drugih, tedaj naprednejših deželah. Grozna zabloda je mnogim sicer pametnim ljudem zmešala glavo. In ta nekulturna in nečloveška pošast je skozi stoletja strašila skoro po vseh deželah. Jezuit P. Friderik Spee, rojen leta 1595. v Kaiserswertu ob Renu, ki je kot duhovnik moral sam v dneh letih (1627 in 1628) spremljati več kot 200 oseb obojega spola, vsakega stanu in starosti na grmado, je v ostrem spisu nastopil zoper to nesrečno zmoto, pa se vendar bere, da je bila na Nemškem še leta 1738. sežgana taka uboga čarovnica.

Poročajo

Duhovno berilo

Statistika

Dolenja vas. Huda nesreča bi se bila kmalu pripetila g. Riglerju, uglednemu trgovcu v Dolenji vasi, ko se je 10. t. m. peljal z lastnim velikim tovornim avtom v Ljubljano. Cesta je bila od dežja namočena, novi šofer ni poznal poti in malo pred Pijavo gorico je avto zdrknil s ceste, drsal z veliko naglico v globoko dolino, zavore niso bile več v stanu voz zadržati, a k sreči je obvisel na kamenitem obronku večje globine, kar je bilo rešitev za šoferja, gospodarja in sopotnika, ki so brez nesreče zlezli iz kabine. Avto je utrpel precejšno škodo. Dobiti so morali iz Ljubljane razne priprave, da so 5500 kg težak avto spravili na cesto nazaj.

Jelendol. Prav mirno smo bili začeli obratovati na lesni žagi kneza Auersperga in delavci so bili veseli, da je obrat spet urejen in delo zasigurano. Po nekaj tednih rednega dela je pa obrat zopet nekaj zagodrnjal in obstali smo. Ko bi vsaj; kmalu spet bilo vse popravljeno, da bomo v tej draginji vsaj nekaj zaslužili delavci in naša firma.

Glažuta. Vsak kraj ima svoje dobrote in svoje slabote, tako letos premišljujemo, ko vsaj jagode in maline nabiramo, česar drugi kraji nimajo in posebno letos sadje pogrešajo. Precej smo tega sadeža nabrali, kar je bilo potrebno in letos koristno, ko imajo jagode in maline prav dobro ceno.

Rakitnica. Pameten ukrep je napravil vaški odbor, ko je sklenil uporabiti lovski denar za nabavo potrebnih cevi naši motorki. Doslej se je ta denar razdeljeval na posamezne davkoplačevalce, kar ni prav nič zaleglo skupnosti in posameznikom tudi ne dosti, zdaj se bo pa nekaj poznalo! Naši ljudje so letos precej zaslužili z nabiranjem malin in pa beladone, ki vsako leto prinaša naši vasi precej dohodkov. Mnogi popustijo vse drugo delo in po ves dan obirajo gozd, kar se prav dobro splača posebno letos.

Struge. Tudi pri nas se vsako leto ljudi okoristijo z nabiranjem gozdnih sadežev in zdravilnih zelišč. Kaj tacega kot letos pa nismo še doživeli, ko je dobila črna robida tako odlično ceno, da so posamezne hiše zaslužili po 7 do 8000 din. Sosedna dobrepoljska vas je spravila za „zlahatno rožo“ kar 100.000 din. Nabira se namreč listje, ki se posušeno odpremlja v tujino in se rabi za čaj. Čisto prav, bomo spoznali, da ni le ruski čaj, ki se pridobiva v Aziji, dober, marveč tudi naš recimo struški čaj. Oj, koliko rodi naša zemlja dobrega, pa ne poznamo in rajši segamo po tujem in dražjem.

Prigorica. Nova industrija za impregniranje smrekovega lesa se vedno bolj razvija in se sproti spopolnuje. Vse gre na električni pogon. Impregniran les pošilja podjetje Imprex na Hrvaško, ki ga uporabljajo za elektrifikacijo.

Velike Lašče. Na Mali Šmaren dne 8. septembra je po dolgem presledku zopet oživel dramatski oder tukajšnjega Prosvetnega društva. Obiskali so nas dijaki iz Dolenje vasi pri Ribnici, organizirani v tamkajšnjem Prosvetnem

„Ne pozabi bolečin svoje matere!“ Tako nas opominja modri Strah v sv. pismu (7, 9). Tudi najboljši otrok je povzročil svoji materi poleg veselja tudi mnogo bolečin, na katere ne sme pozabiti. Ali danes ne mislimo samo na bolečine svoje zemeljske matere, ampak 15. septembra praznuje sveta Cerkev spomin bolečin naše nebeške Matere. Res smo se spominjali njenih bolečin že v petek tihega tedna, ali bolečine Marijine so bile tako silne, da se spodobi večkrat nanje misliti. Kaj vse je trpela naša dobra nebeška Mati! Jezusa imenujemo: Moža bolečin. Ali to ime zasluži tudi Marija: žena bolečin. „Komu naj te primerjam ali komu naj te zenačim, hči jeruzalemska; komu naj te slično imenujem in te potolažim, devica, hči sionska? Velika kakor morje je tvoja potrlost.“ Tako prerok. Ali Marija ne omahuje. „Mati žalostna je stala,“ moli čudovito tepi spev, ko je isto potrdil njen zvesti posinovljenec, sv. Janez (19, 25). Strašna bolečina je ni zlomila, vrgla ob tla, spravila v obup, da bi se pritoževala nad svojo muko, ne, ona je stala, dekla Gospodova, ne samo v sreči, tudi takrat, ko stoji pod križem. Ona ve, da je tudi sedaj dekla, ki samo sprejema iz božjih rok, kar ji nalaga božja volja. Kako lep zgled potrpežljivosti nam daje Marija! Ona trpi mirno, vdano. Trpljenja, ki ga stiska, ni zakrivila s svojimi grehi. Vsa lepa je, niti izvirnega greha ni bilo na njej. In vendar ne tarni, nikogar ne obtožuje, vse sprejme.

Kako pa mi, ki nismo nedolžni, ki smo s svojimi grehi zaslužili vse nekaj drugega? Kako se obnašamo, ko pride nad nas križ, ko nas obišče trpljenje? Kako redki so, ki v tem stanju ne izgube svete ravnodušnosti in potrpežljivosti! Kako malo jih je, ki bi molili z nekim francoskim škofom: „O Jezus, slep sem, pa naj se zgodi tvoja volja. O Jezus, gluhi sem, pa naj bo tvoja volja! O Jezus, v vseh udih čutim bolečino, pa naj bo tako, kakor ti hočeš. Moj Jezus, čutim se zapuščenega, osamljenega, da več ne vem, čemu sem na svetu, ali naj bo tako, kakor je tvoja volja. O Jezus, zelo me muči misel, da sem vsem v nadlego, da ničesar več ne zmorem, pa naj bo tako, kakor ti hočeš in ne jaz!“ Krasna molitev! Sveto mišljenje! Izposimo si to sveto vdanost od žalostne Matere Božje, ki jo je naš narod tako častil, zato pa tudi stal kakor hrast, ko so okrog njega bučali viharji, udarjale strele, se rušila kraljestva. Kdaj nam je to potrebnejše kakor danes! Proč z maldušjem, pogled na Marijo z mečem v srcu, ali s pogledom uprtim proti nebu bo naša rešitev!

društvu, in vprizorili na našem odru P. Zakrajškovo igro „Pri kapelici“. Režiser akademik Levstik se je pred predstavo lepo zahvalil za naklonjenost in udeležbo ter poudaril, da naj bi ostalo prijateljstvo med obema društvoma vedno

Katastrska (davčna) občina in kraj	Pr. 1931	Župnija	Ljudska šola
10. Občina Velike Lašče I.			
Površina: 12.092 ha 71 a 25 m ² — 6100 preb.			
Dol. Podpoljane	324		
Bukovec	10	Velike Lašče	Velike Lašče
Dol. Podpoljane	53	"	"
Finkovo	13	"	"
Gašpinovo	21	Sveti Gregor	Sveti Gregor
Gor. Podpoljane	35	"	"
Maršiči	35	"	"
Praproče	94	"	"
Pusti hrib	22	"	"
Rigelj	15	"	"
Zlati rep	26	"	"
Dvorska vas	676		
Dvorska vas	197	Velike Lašče	Dvorska vas
Kot	31	"	Karlovica
Mala Slevica	145	"	Dvorska vas
Medvedjek	41	"	Velike Lašče
Podkraj (Kožarji)	18	"	Dvorska vas
Prelesje	69	"	Velike Lašče
Škrlova	68	"	Dvorska vas
Velika Slevica	107	"	Velike Lašče
Krvava peč	486		
Bukovec	31	Rob	Krvava peč
Centa	36	"	Rob
Krvava peč	134	"	Krvava peč
Mački	42	"	Rob
Osredek	43	"	"
Peček	35	"	"
Purkarče	37	"	"
Sekiršče	44	"	"
Strletje	43	"	"
Uzmani	41	"	"
Lužarje	455		
Borovec	29	Velike Lašče	Karlovica
Brlog	19	"	"
Dolenje Kališče	20	"	"
Gorenje Kališče	33	"	"
Karlovica	49	"	"
Krkovo	23	"	"
Lužarje	54	"	"
Plosovo	22	"	"
Podkogelj	20	"	"
Podstrmec	75	"	"
Podžaga	36	"	"
Poznikovo	52	"	"
Žaga	23	"	"
Osolnik	484		
Dolščaki	54	Rob	Rob
Javorje	39	Turjak	Turjak
Knej	27	Rob	Rob
Laze	20	"	"
Mali Osolnik	76	Turjak	Turjak
Podlog	30	Velike Lašče	Velike Lašče
Srnjak	39	Rob	Rob
Škamevec	36	"	"
Veliki Osolnik	153	"	"
Selo	727		
Bane	11	Rob	Mohorje
Bavdek	46	"	Rob
Boštetje	22	"	Mohorje
Dednik	42	"	"
Gradišče	63	"	Rob
Marinček	46	"	"
Mohorje	32	"	Mohorje
Naredi	44	"	Rob
Podhojni hrib	47	"	"
Rob	113	"	"
Rupe	29	"	"
Selo	114	"	"
Tomazi	43	"	"
Vrh	57	"	"
Zgonče	18	"	"

(Dalje prihodnjic.)

Javna dražba Dijaškega doma v Kočevju

Na predlog zahtevajočih strank Tomič Edvarda, posestnika in gostilničarja v Kočevju, in dr. Maurer Vilka, javnega notarja v Brežicah, bo

dne 20. septembra 1940 ob 10. uri dopoldne

pri tem sodišču v sobi št. 3 na podstavi s tem odobrenih dražbenih pogojev dražba nepremičnin vl. št. 262, 263, 265, 603, 875 in 878 k. o. Kočevje po sledečih skupinah.

Po skupinski dražbi se vrši še dražba vseh gornjih nepremičnin kot celote. Cenilna vrednost znaša 1.904.566,50 din, varščina 190.457 din in najmanjši ponudek pa seštevek vseh doseženih najvišjih ponudkov za posamezne skupine in najnižjih ponudkov glede tistih skupin, za katere ni bilo ponudnika.

Obvelja tisti način dražbe, pri katerem se doseže največja skupina.

Varščina mora obstojati ali iz gotovine, ali iz domačih državnih papirjev, ali iz vložnih knjižic domačih hranilnic in posojilnic, ki so takoj in brez vsake omejitve izplačljive. Vrednostni papirji se računajo po tečaju prejšnjega dne, ki ga mora dokazati ponudnik.

Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaja.

To sodišče kot zemljiškoknjižno sodišče naj zaznamuje določitev dražbenega naroka.

Na hipotečne upnike, posestnike kreditnih in kavcijskih hipotek, nadalje glede davkov ter davščin na javne organe so naslovljeni priloženi pozivi.

Okrajno sodišče v Kočevju, odd. II.

tako kot je bilo do sedaj, kar nam dokazuje dvakratno gostovanje Laščanov v Dolenji vasi in zopet današnje gostovanje Dolenjevaščanov v Laščah. V imenu domačega društva je drage goste pozdravil dijak br. Jelenc Jože, ki je v jedrnatem govoru podkrepil misli prvega govornika z željo, da se skoraj zopet vidimo. Igralci so zelo dobro rešili svoje vloge in občinstvo je z zanimanjem sledilo lepi narodni drami ter mlade idealiste nagradilo z gromkim aplavzom. Po predstavi se je v prostorih gostilne „Vatikan“ razvil prijeten družaben večer, pri katerem se je v bratskem sožitju izmenjala marsikatera lepa misel med našimi in dolenjevaškimi poborniki katoliške prosvete. Gostje so na vse napravili najboljši vtis in želimo, da bi se skoro zopet sešli bodisi v Laščah ali v Dolenji vasi.

Zunanji pregled

Jugovzhodna Evropa - Ogri zasedajo Transilvanijo po razsodbi - Kralj Karol odstopil - Naslednik 19letni sin Mihael - Voditelj Romunije Antonescu - Bolgarske težnje

V Transilvanijo so v preteklih dneh začele korakati madžarske čete, kakor je to določila dunajska

razsodba. V Romuniji se je pojavila velika gnjev in se je bilo bati notranjega upora. Kralj je moral poklicati generala Antonesca, ki je prevzel takorekoč popolno oblast v državi, toda tudi to še ni moglo pomiriti ljudstva. Železna garda, ki je Antonescu naklonjena, je namreč zahtevala, naj kralj Karol odstopi. To se je končno moralo tudi zgoditi in je kralj Karol odstopil ter se takoj odpeljal v inozemstvo. Na prestol je stopil njegov 19letni sin Mihael. Toda vsa oblast v državi je v rokah generala Antonesca, ki je dobil tudi uradni naziv „voditelja Romunije“. Sedaj šele se je Železna garda pomirila. Ustava v Romuniji je ukinjena, parlament razpuščen in uveden je režim po nemškem in italijanskem zgledu. Medtem so poklicali nazaj mater mladega kralja Mihaela kraljico Heleno, ki je morala bivati v tujini, odkar se je od nje ločil bivši kralj Karol leta 1930. Madžari so v tem času zasedli svoj del Transilvanije. Z Bolgari je bil glede Dobrudže končno dosežen sporazum. Toda nekaj znakov govori, da mir na romunskem prostoru še ni končno veljavno ustaljen. Madžari so zasedli severni del Transilvanije brez incidentov, Bolgari se pripravljajo, da zasedejo svoj del Dobrudže. Železna garda je temeljito pomedla po vsej Romuniji, zunanje politično pa se je popolnoma oslonila na Nemčijo in Italijo. — Oblaki se zbirajo nad Grčijo. Napetost med njo in Italijo traja dalje nespremenjeno, nevarnost pa je še povečala napetost, ki se sedaj pojavlja še med njo in Bolgarijo, ki želi dobiti skozi grško ozemlje pot do Egejskega morja, ter napetost med Bolgarijo in Turčijo, ki kot zaveznica Grčije z neugodjem gleda proti bolgarski meji.

Sovjetska Rusija—Turčija

Zagonetno vlogo ima na tem prostoru Sovjetska Rusija, ki je dosedaj s prekrizanimi rokami gledala na dogodke v Romuniji. O Sovjetski Rusiji pišejo ameriški listi, da se pogaja s Turčijo glede Bosporja in Dardanel, in da bo šele potem razvila svoje delovanje okrog Črnega morja. Ameriški listi menijo, da bi Sovjetska Rusija najraje videla, da bi se Turčija kot zaveznica Anglije zapletla v vojno, nakar bi Sovjeti lahko na isti način, kakor na Finskem, prisilili Turčijo, da zadovolji njihove zahteve tako na Kavkazu, kakor pri Bosporu in Dardanelah. Baje Sovjeti pri tem računajo na sodelovanje Bolgarije. Vsekakor položaj na jugovzhodu še ni ustaljen in je treba biti pripravljen na nove dogodke.

Hitler—Churchill

Do popolnega uničenja Anglije

O položaju na bojiščih sta pretekli dni govorila tudi voditelj Nemčije Hitler in predsednik angleške vlade Churchill. Hitler je napovedal najostrejšje napade nemških letal na Anglijo, ki da se bodo pozdnevno in ponoči stopnjevali tako dolgo, dokler da angleški imperij ne bo podlegel nemški sili, kakor so zaporedno podlegli vsi nasprotniki Nemčije. Churchill pa je povdaril, da si Anglija upa vzdržati tudi še hujše napade in da bo kmalu postala tako močna, da si bo lahko zagotovila zmago nad nasprotnikom. Oba govora napovedujeta, torej neusmiljeno nadaljevanje vojne med Nemčijo in Anglijo.

Pred napadom Nemčije in Italije na Angleški imperij - Neprestani nemški letalski napadi na London in angleški napadi na Berlin in ostalo ozemlje

Najhujši napadi na London so bili v začetku tedna ponoči. Največja letalska bitka podnevu je bila 11. t. m. Škoda, ki je storjena raznim zgradbam, je občutna, število civilnih smrtnih žrtev presega daleč en tisoč. Bombardirana je bila tudi kraljevska palača v Londonu. — Tudi angleški napadi na nemško in od Nemčije zasedeno ozemlje so trajali ves teden, toda samo ponoči. Bombardiran je bil Berlin in so padle bombe na državni zbor. Angleški napadi so veljali tudi industrijskim napravam in pristaniščem ob belgijski in francoski obali, kjer imajo Nemci zbrane številne ladje in splave na prevoz čet v Anglijo. Tudi tukaj je bila škoda po priznanju nemških uradnih poročil občutna. Izgube v zraku so bile visoke, toda navedbe obeh vojskujočih se taborov druge drugim nasprotujejo. Nemške podmornice so zopet potopile mnogo angleških trgovskih ladij.

Italijanske priprave za napad na angleške postojanke v Egiptu

Proti koncu tedna so se razširile novice, da pripravlja Italija napad na angleške postojanke v Egiptu od treh strani ter da so že opazili premikanja italijanskih čet proti egiptski meji. Angleško vojno brodovje je v začetku tedna obstreljevalo neke italijanske postojanke na otokih Dodekaneza. V vzhodni Afriki in na fronti Kenije in južno od Abesinije pa niso bili javljeni nobeni večji vojaški dogodki.

Tako italijansko kakor nemško časopisje sta v preteklem tednu pisala, da je skupni napad na Anglijo pripravljen, ter da bosta Nemčija in Italija istčasno po skupnem načrtu napadli. Nemčija angleške domače otoke, Italija pa angleške posesti v Egiptu. Splošen vtis je, da se najjavljajo novi politični potresi na jugovzhodu in sicer okrog Grčije in Turčije, ter da evropska vojna žene tako visoke valove, da čedalje bolj butajo ob Ameriko in Japonsko, ki se hitro odločujeta, da bosta zavzeli svoja stališča.

Amerika stopa na stran Anglije, Japonska se približuje Nemčiji in Italiji na Tihem morju

Na Tihem morju pa postajajo fronte vedno bolj jasne. Amerika stopa ob stran Anglije, Japonska se hitro približuje Nemčiji in Italiji, kar je za Japonsko umevno, kajti samo razpad Anglije Japoncem more prinesiti nekaj plena. Toda preden se Japonska odloči končno veljavno, hoče poskusiti skleniti s Sovjeti prijateljsko razmerje in so se pogajanja v tej smeri že začela. Amerika hoče približevanje med Sovjeti in Japonci zavirati. Zaenkrat kocke še niso padle in če pravilno poznamo politiko Sovjetov, se ne bodo preveč vezali ne na eno ne na drugo stran, ampak bodo skušali pospešiti spopad med Ameriko in Japonsko, ker samo to bi jim moglo dovoliti, da bi v kalnem ribe lovili. Iz evropske vedno bolj nastaja vojna med svetovnimi celinami.

Mestna hranilnica Ljubljanska

je največji slovenski pupilarnovarni denarni zavod

Dovoljuje posojila na menice in vknjižbe

Za vse vloge in obveze hranilnice jamči

Mestna občina Ljubljanska

Nakup vagonских pošiljk
koruze, pšenice in moke

ugodno izvrši tvrdka

Bregar & Krek

Ljubljana, Miklošičeva c. št. 19

Tvrdka dobavlja blago naravnost od proizvajalca.

Vse informacije brezplačno.

Naša čisto domača zavarovalnica za vse vrste zavarovanj je edinole

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Požar - Življenje - Posmrtnina - Doba - Starostna preskrba - Avtomobili - Vlomska tatvina - Nezgode - Jamstvo -
Steklo - Zvonovi. — Člani prejemajo mesečnik „Našo moč“.